

## 1953-2012 Yılları Arasında ‘Türk Dili’ Dergisinde Yayımlanan Ali Şir Nevâyî Konulu Yazıların İncelenmesi

Meryem Cemile Arslan

<https://orcid.org/0000-0002-0417-090X> | [meryecem@gmail.com](mailto:meryecem@gmail.com)

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

### Öz

Edebiyat tarihi açısından bakıldığında süreli yayınların, kültürel hayatımızda önemli bir yeri vardır. Tarihî, edebî, fikrî faaliyetlerin doğup büyüdüğü veya takip edildiği, kamuoyu oluşturduğu yer olan süreli yayınlar, milletlerin kültürleri hakkında ayrıntılı bilgiler sunmanın yanında sonraki nesiller için de en önemli başvuru kaynaklardır. Bunlardan biri olan Türk Dili dergisinde (ISSN 1300-2155) Türkiye'nin önde gelen bilim ve kültür kurumu olan Türk Dil Kurumunun Ekim 1951'den beri çıkardığı aylık dil ve edebiyat dergisidir. Dergide deneme, şiir, hikâye, eleştiri ve benzeri edebî ürünler ile Türkçenin ve Türk edebiyatının güncel sorunlarını ele alan, bilimsel veya popüler yazılar, ayrıca çeviriler yayımlanmaktadır. Çalışmamızda derginin Süreli Yayınlar Veri Tabanı'na aktarılmış ve erişime açılmış olan Ali Şir Nevâyî hakkında yayımlanmış faaliyetler taranmıştır. Nevâyî; sanatının derecesi, millî edebiyatın gelişmesine olan hizmetleri, telif ettiği çok sayıda eserleri, bir devlet adamı sıfatıyla cemiyet ve millet hayatındaki büyük tesiriyle dünya edebiyatında emsalsizliği kabul görmüş bir şairdir. Bu çalışmanın amacı ve önemi, köklü bir devlet kurumunun köklü bir yayını olan Türk Dili'nde ünlü Türk bilgisi, Anadolu sahasındaki şairlerin saygı ve hayranlıkla andıkları, şiirlerine nazireler yazdıkları ve Kaşgarlı Mahmut'tan sonra Türk diline en büyük hizmet eden kişi olarak tanınan Ali Şir Nevâyî'ye ne ölçüde yer verildiğinin araştırılıp tespit edilmesidir. Derginin Süreli Yayınlar Veri Tabanı'nda Ali Şir Nevâyî hakkında yayımlanmış faaliyetlerden taranarak elde edilen metinlerin dökümü, kronolojik olarak bir tabloda gösterilmiştir. Ayrıca söz konusu metinler, muhteva analizi yöntemiyle sınıflandırılmıştır. Çalışmada ulaşılan netice, yayın hayatı devam eden derginin kuruluşundan bu yana Nevâyî'ye geniş yer verdiği, şair için özel bir sayı çıkardığı, hassaten Süreli Yayınlar Veri Tabanı'ndan ulaşılan yazılarda da (1953-2012) şair üzerinde önemle durduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte birçok Avrupa ülkesinde hakkında anma toplantıları düzenlenen, külliyyatı çeşitli dillerde yayımlanan Nevâyî'ye Türkiye'de daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Çağatay edebiyatının on beşinci yüzyıl klasik dönem şairi Nevâyî'nin Türk dili ve edebiyatındaki yeri/etkisi dikkate alındığında bu faaliyetlerin önemli ancak yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Şu anki bilgilerimize göre herhangi bir süreli yayında Ali Şir Nevâyî konulu çalışmaların incelenmesi amaçlı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Alana katkı sunacağı

düşünülen bu ilk araştırmanın farklı süreli yayınların taranarak zenginleştirilmesinde öncü olması umut edilmektedir.



### Anahtar Kelimeler

Türk İslam Edebiyatı, Türk Dili Dergisi, ISSN 1300-2155, Dil Bilinci, Çağatay Türkçesi, Ali Şir Nevâyî.

<b>Etik Beyan</b>	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "1953-2012 Yılları Arasında 'Türk Dili' Dergisinde Yayımlanan Ali Şir Nevâyî Konulu Yazıların İncelenmesi" adlı tebliğin özetidir.
<b>Türü</b>	Bildiri Özeti
<b>Geliş Tarihi</b>	21.06.2023
<b>Kabul Tarihi</b>	28.07.2023
<b>Yayın Tarihi</b>	08.08.2023
<b>Kategori</b>	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sanat ve Beşeri Bilimler, Dil ve Dilbilim
<b>Araştırma Alanı</b>	Türk İslam Edebiyatı
<b>Sempozyum</b>	:
<b>Adı</b>	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempzyumu
<b>Web</b>	<a href="https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/342">https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/342</a>
<b>Yer ve Tarih</b>	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
<b>Sponsor</b>	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
<b>Bildiri Oturum Bilgisi</b>	11. Oturum - 28 Ağustos 2023 Pazartesi 13:00 - 14:10
<b>Telif Hakkı</b>	© 2023 Meryem Cemile Arslan. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
<b>Lisans</b>	
<b>Yayıncı</b>	Oku Okut Yayınları
<b>Kaynak Gösterimi</b>	Arslan, Meryem Cemile. "1953-2012 Yılları Arasında 'Türk Dili' Dergisinde Yayımlanan Ali Şir Nevâyî Konulu Yazıların İncelenmesi". <i>TSBS Bildiriler Dergisi</i> 3 (2023), 365-368. <a href="https://doi.org/10.55709/TSBSBildirilerDergisi.342">https://doi.org/10.55709/TSBSBildirilerDergisi.342</a>

## Analyzing the Articles on 'Alî Shîr Navâ'î published in 'Türk Dili' (Turkish Language) Journal Between 1953-2012

Meryem Cemile Arslan

 <https://orcid.org/0000-0002-0417-090X> |  [meryecem@gmail.com](mailto:meryecem@gmail.com)

Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

### Abstract

Regarding literature history, periodicals have an essential place in our cultural life. Periodicals, which are the places where historical, literary, and intellectual activities arise and grow or are followed, and public opinion is formed, are the most important reference sources for the next generations as well as providing detailed information about the cultures of nations. One is Türk Dili (Turkish Language - ISSN 1300-2155), a monthly language and literature journal published since October 1951 by the Turkish Language Institution, Turkey's leading scientific and cultural institution. The journal publishes essays, poems, stories, criticism, and similar literary products, scientific or popular articles dealing with the current problems of Turkish and Turkish literature and translations. In our study, the studies published on 'Alî Shîr Navâ'î, which were transferred to the Periodicals Database of the journal and made available for access, were scanned. Navâ'î is a poet who is recognized as a unique poet in world literature for the degree of his art, his services to the development of national literature, his numerous works, and his significant influence on the life of society and nation as a statesman. The purpose and importance of this study are to investigate and determine the extent to which the journal Türk Dili, which is a well-established publication of a well-established state institution, gives space to Navâ'î, the famous Turkish sage, who is remembered with respect and admiration by the poets in the Anatolian field, whose poems are written in verse and who is recognized as the person who has rendered the most outstanding service to the Turkish language after Kashgarlı Mahmut. The breakdown of the texts scanned from the studies published on Navâ'î in the Periodicals Database of the journal is shown chronologically in a table. In addition, these texts were categorized by content analysis method. The study concluded that the journal, which continues to be published, has given wide coverage to Nevâyî since its establishment, published a special issue for the poet, and emphasized the poet in the articles accessed from the Periodicals Database (1953-2012). However, it is thought that Navâ'î, about whom memorial meetings are organized in many European countries and whose corpus is published in various languages, should be given more attention in Turkey. Considering the place/impact of Navâ'î, the fifteenth-century classical period poet of Chagatai literature, in Turkish language and literature, it is understood that these works and activities are essential but insufficient. According to our current knowledge, no research is aimed at analyzing the studies on Navâ'î in any periodical publication. It is

hoped that this first research, thought to contribute to the field, will pioneer in enriching different periodicals.

### Keywords

Turkish Islamic Literature, Türk Dili Journal, ISSN 1300-2155, Language Consciousness, Chagatai Turkish, ‘Alī Shīr Navā’ī.

**Ethical Statement** This paper is a summary of the study titled “Analyzing the Articles on ‘Alī Shīr Navā’ī published in 'Türk Dili' (Turkish Language) Journal Between 1953-2012” presented at the Turkish Symposium of Social Science.

**Type** Conference Proceeding

**Received** 2023-06-21

**Accepted** 2023-07-28

**Published** 2023-08-08

**Category** Art & Humanities, Religion & Theology, Art & Humanities, Language & Linguistics

**Research Area** Turkish Islamic Literature

**Conference** :

**Title** 3rd Turkish Symposium of Social Sciences

**Web** <https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/342>

**Location & Date** Online - 26-31 August 2023

**Sponsor** Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association

**Proceeding Session** Session 11 - August 28, 2023, Monday 13:00 - 14:10

**Copyright** © 2023 Meryem Cemile Arslan. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.

**License**



**Publisher** Oku Okut Press

**Citation** Arslan, Meryem Cemile. “Analyzing the Articles on ‘Alī Shīr Navā’ī published in 'Türk Dili' (Turkish Language) Journal Between 1953-2012”. *TSBS Proceedings Journal* 3 (2023), 365-368. <https://doi.org/10.55709/TSBSBildirilerDergisi.342>